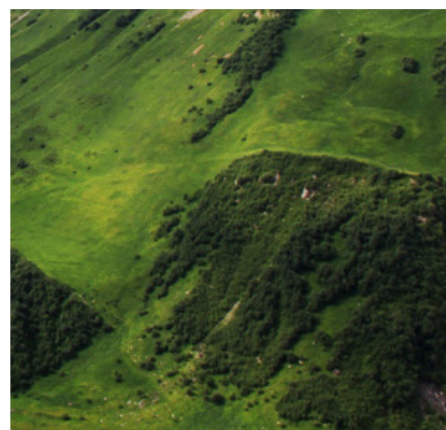
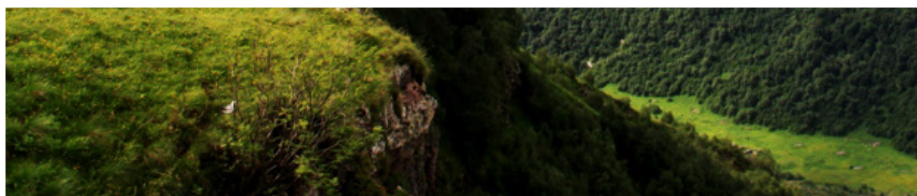

PROJEKT KAUKAZ

20.09-20.10

Miejsce eksploracji

GÓRSKI KARABACH

Kaukaz od dziesięcioleci stanowi główny cel wielu wypraw wysokogórskich. W przeciągu ostatnich kilku lat ze względu na stabilizację sytuacji geopolitycznej oraz obniżenie kosztów podróży tysiące osób udaje się na trekking w regiony Swanetii, a co bardziej ambitni rzucają wyzwanie najwyższym szczytom Wielkiego Kaukazu biorąc za cel Kazbek, Szchare, Uszbe czy dach Europy Elbrus. Tymczasem w cieniu znanych i odwiedzanych miejsc znajduje się niższe, choć nie mniej interesujące pasmo Małego Kaukazu – gór rozciągających się na długości 600 kilometrów pomiędzy Gruzją, Armenią i Azerbejdżanem. Mimo intensywnego rozwoju turystyki w regionie Mały Kaukaz ciągle jest bardzo słabo znany miłośnikom gór ze względu na brak jakichkolwiek szlaków i infrastruktury oraz skomplikowaną sytuację pomiędzy rządami sąsiadujących ze sobą krajów.

Szczególnie ciekawym miejscem wydaje się być Republika Górskiego Karabachu – samozwańcze państwo znajdujące się formalnie na terytorium Azerbejdżanu, a zamieszkałe i kontrolowane wyłącznie przez Ormian. Na temat Karabachu krąży wiele różnych, zazwyczaj sprzecznych informacji spowodowanych brakiem rzetelnego opisu. Z nielicznych źródeł można się dowiedzieć, że kraj niemal z każdej strony otoczony jest górami – są to głównie składy osadowe oraz szczyty uformowane z wulkanicznych andezytów. Nawet nazewnictwo i podane wysokości tamtejszych gór są bardzo różne zależnie od źródła (występują nazwy azerskie, ormiańskie, rosyjskie i nie tylko), a jedyne w miarę dokładne mapy pochodzą jeszcze z czasów ZSRR.

Uczestnicy:

- Marek Wierzba (29 lat)
- Radosław Biel (26 lat)
- Zdzisław Rabenda (25 lat)

<http://offtravellers.wordpress.com/about/>

Koszorys

Podane kwoty są szacunkowe i dotyczą całej grupy:

Bilety lotnicze*	2500 zł
Transport lądowy (autobusy, kolej, a w razie konieczności wynajem samochodu terenowego)	1400 zł
Wyżywienie	2100 zł
Noclegi	500 zł
Wypożyczenie telefonu satelitarnego	600 zł
System nawigacyjny GPS** (Garmin GPSmap 60CSx)	2000 zł
SUMA	9100 zł

*Ze względu na pojawienie się niskokosztowego przewoźnika (wizzair) zdecydujemy się na samolot relacji Warszawa-Kutaisi

**Będziemy dysponowali własnym ekwipunkiem, chcielibyśmy jednak specjalnie na wyjazd zakupić dobry system nawigacyjny GPS, który umożliwi dokładną rekonstrukcję pokonanej trasy oraz posłuży nam jeszcze przez długi czas w trudnych i zmiennych warunkach atmosferycznych

Cele i opis wyprawy

Masyw Karabaski będzie głównym celem naszych działań eksploracyjnych. W trakcie miesięcznego wyjazdu zamierzamy przemierzyć możliwie jak największy odcinek tej części Małego Kaukazu. Będziemy chcieli pokonać i gruntownie opisać kilka tras trekkingowych oraz sprawdzić możliwości wspinaczkowe najbardziej interesujących szczytów (m.in. Dalidag 3611 m.n.p.m. czy Mixtokan Dagi 3411 m.n.p.m.).

W drodze powrotnej z Karabachu zamierzamy jeszcze zmierzyć się z innym, słabo opisanym i niedostępnym grzbietem Zangezurskim leżącym już na terytorium Armenii (Kaputdżuch – 3905 m.n.p.m i Kazan-del-Dag 3895 m.n.p.m.).

Mimo stosunkowo niewielkich wierzchołków (najwyższa część pasma nie przekracza 4 tysięcy metrów n.p.m.) zamierzamy potraktować tę wyprawę bardzo poważnie ze względu na wiele spodziewanych trudności technicznych (brak szczegółowych danych na temat eksplorowanych rejonów, konieczność transportowania całego ekwipunku i żywności oraz prawdopodobieństwo spotkania z dziką zwierzyną) i formalnych (z powodu napięć politycznych niektóre odcinki trasy znajdują się pod szczególną kontrolą wojskową przez, co należy uzyskać pozwolenie).

Aby przygotować się należycie już w maju udajemy się do Armenii i Karabachu w celu zdobycia jak największej ilości informacji (w tym przede wszystkim dokładnych map topograficznych terenu, literatury dotyczącej geografii oraz historii regionu oraz możliwości uzyskania pozwoleń na poruszanie się w strefie przygranicznej). Zarówno w trakcie majowego jak i wrześniowego wyjazdu będą powstawały zdjęcia do filmowej relacji z wyprawy. Fragmenty zostaną wykorzystane do filmu dokumentalnego realizowanego w ramach większego projektu pt. „Kraje których nie ma”.

Po powrocie planujemy przygotowanie obszernej relacji w wyjeździe i publikację naukową. Będziemy również aranżowali spotkanie z przedstawicielami władz Karabachu i Armenii urzędującymi w Erywaniu oferując współpracę poprzez propagowanie sportu i turystyki w tej części Kaukazu. Ze względu na wsparcie przyjaciół z Armenii, wykształcenie członków naszej grupy (antropologia) oraz prowadzoną działalność (branża filmowa i dziennikarstwo) liczymy na przychylność ze strony zazwyczaj niechętnych biurokratów.

Góry Karvajar

Widok na opuszczony sowiecki ośrodek Istisu

Wąwóz rzeki Karkar - wodospady

Widok z płaskowyżu Tsar

Najważniejszym czynnikiem umożliwiającym realizację planów będzie odpowiednie przygotowanie kondycyjne. W sierpniu tego roku udajemy się w góry Kirgizji. Na dzień dzisiejszy mamy za sobą doświadczenia w Kaukazie (Kazbek zimą), Alpach, Tatrach oraz afrykańskie czterotysięczniki (Jebel Toubkal, Mount Meru).

Planowana trasa

Trasa pokonana lokalnymi środkami transportu

Trasa pieszej eksploracji

20 km

10 mil

Cele szczegółowe

- Eksploracja wybranych obszarów Masywu Karabaskiego na terenie Armenii i Górskiego Karabachu
- Stworzenie w języku polskim i angielskim dokładnych opisów tras na terenie Małego Kaukazu ze szczególnym uwzględnieniem Gór Karabachskich oraz najwyższych gór na terytorium Armenii
- Przygotowanie relacji filmowej z wyjazdu oraz realizacja scen do filmu dokumentalnego „Kraje, których nie ma”
- Publikacja naukowa dotycząca kultur krajów Zakaukaskich
- Działanie pionierskie na rzecz promocji turystyki górskiej i wspinaczki w południowym Kaukazie

Szczegółowy plan wyprawy

Dzień

- 1-2 Lądowanie w Kutaisi i przejazd do Tbilisi, a następnie do stolicy Armenii Erywania
- 3-4 Czas na załatwienie niezbędnych formalności (uzyskanie wizy do Górskiego Karabachu i odbiór pozwolenia na przebywanie w strefie przygranicznej)
- 5 Przejazd na pogranicze ormiańsko-karabachskie i nocleg okolicach przełęczy Sotk (ok. 2400 m.n.p.m.)
- 6-18 Eksploracja wybranych pasm Małego Kaukazu (szczegóły trasy zostaną ustalone i przedstawione dopiero po wyjeździe rozpoznawczym w maju – w przypadku braku możliwości uzyskania pozwolenia na swobodne przemieszczanie się w okolicach gór Murow-Dag znajdujących się w pobliżu linii demarkacyjnej z Azerbejdżanem nasza uwaga skupi się na zachodnim paśmie Gór Karabaskich z uwzględnieniem najciekawszych szczytów (w tym m.in. wygasłych wulkanów Dalidag 3611m.n.p.m. i Qızılboğaz 3581 m.n.p.m.)
- 19-21 Przejazd do miasta Szusza w celu wykonania zdjęć i przeprowadzenia rozmów z mieszkańcami Górskiego Karabachu
- 22 Powrót na terytorium Armenii i przejazd na południe kraju do podnóża gór Zangezur
- 23-26 Trekking z elementami wspinaczki i wejściem na najwyższe szczyty południowej części Małego Kaukazu Kaputdżuch – 3905 m.n.p.m i Kazan-del-Dag 3895 m.n.p.m
- 27-28 Przejazd do Erywania, a następnie pod masyw najwyższego szczytu Armenii, wygasłego wulkanu Aragac (4095 m.n.p.m.), biwak na wysokości 2,5 tys. metrów
- 29 Próba wejścia na wszystkie cztery stożki Aragac, a następnie zejście do doliny i nocleg
- 30 Przejazd do Tbilisi, regeneracja sił w słynnych miejskich łaźniach
- 31 Przejazd nocnym pociągiem do Kutaisi, powrót we wczesnych godzinach porannych do Polski (Katowice/Warszawa)

Panorama twierdzy Handaberd

Wąwóz rzeki Tartar